

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) ТА
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНІВ
У НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ
(нова редакція)**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного університету
фізичного виховання і спорту України,
протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

Введено в дію наказом в. о. ректора
НУФВСУ

від 28 травня 2026 р. № 279-заг

Київ - 2026

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію та здійснення практичної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів у Національному університеті фізичного виховання і спорту України (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 року № 93 (зі змінами), Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), рекомендацій щодо організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти, інших нормативно-правових актів України у сфері освіти і науки, Статуту Національного університету фізичного виховання і спорту України, Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті фізичного виховання і спорту України, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті фізичного виховання і спорту України, Кодексу академічної доброчесності, Антикорупційної програми та інших внутрішніх нормативних документів Національного університету фізичного виховання і спорту України (далі – Університет).

1.2. Положення визначає основні вимоги до планування, змісту, організації, проведення та підведення підсумків практичної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів (далі – здобувачі вищої освіти) Університету.

Дія цього Положення не поширюється на організацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю І7 (227) «Терапія та реабілітація» (фізична терапія, ерготерапія), для яких особливості практичної підготовки регулюються окремими нормативними документами та галузевими вимогами.

1.3. Практична підготовка є складовою освітнього процесу, що забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності, програмних результатів навчання, практичного досвіду професійної діяльності та застосування теоретичних знань у реальних або наближених до професійної діяльності умовах відповідно до освітньої програми.

1.4. Університет забезпечує організацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти на базах практики відповідно до спеціальності, спеціалізації та освітньої програми. Проходження практики в межах освітнього процесу є безоплатним для здобувачів вищої освіти.

У разі виконання здобувачами вищої освіти під час практичної підготовки професійних функцій або робіт, передбачених законодавством та умовами договорів із базами практики, оплата праці може здійснюватися відповідно до законодавства України.

1.5. Університет відповідно до законодавства України, цього Положення та з урахуванням особливостей реалізації освітніх програм самостійно розробляє, затверджує та впроваджує внутрішні нормативні та навчально-методичні документи, що регламентують організацію, проведення, моніторинг та оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

1.6. Організація практичної підготовки здобувачів вищої освіти, визначення баз практики, термінів її проведення, призначення керівників практики та інші заходи, пов'язані з проходженням практики, здійснюються відповідно до наказів ректора Університету та інших внутрішніх нормативних документів Університету.

Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, беруть участь у програмах академічної мобільності, перебувають за межами України або поєднують навчання з професійною діяльністю, практична підготовка може проходити на базах практики, визначених або погоджених кафедрами, за якими закріплені відповідні освітні компоненти, з подальшим визнанням результатів практичної підготовки відповідно до цього Положення

та робочої програми практики.

1.7. Організація практичної підготовки може здійснюватися з урахуванням індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти, особливостей реалізації освітньої програми, професійної діяльності здобувача, участі у програмах академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

2. МЕТА Й ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

2.1. Метою практичної підготовки є забезпечення формування та досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання і компетентностей, визначених відповідною освітньою програмою, набуття досвіду професійної діяльності, оволодіння сучасними методами, технологіями та організаційними підходами у сфері майбутньої професії, а також закріплення й практичне застосування теоретичних знань, отриманих під час навчання в Університеті. Практична підготовка спрямована на розвиток професійних умінь, здатності до самостійного прийняття рішень, адаптації до умов професійного середовища, відповідального виконання професійних завдань і потреби у безперервному професійному та особистісному розвитку.

2.2. Основними завданнями практики є:

закріплення, поглиблення та практичне застосування знань, отриманих під час опанування освітньої програми;

формування та розвиток загальних і спеціальних (фахових) компетентностей відповідно до стандарту вищої освіти та освітньої програми;

набуття досвіду виконання професійних функцій, застосування сучасних методів, засобів і технологій професійної діяльності;

формування навичок самостійного розв'язання професійних, організаційних, управлінських, аналітичних, педагогічних або дослідницьких завдань залежно від спеціальності та виду практики;

розвиток навичок професійної комунікації, командної взаємодії та

дотримання принципів професійної етики;

ознайомлення з організаційною структурою, нормативно-правовим забезпеченням, умовами функціонування та особливостями діяльності підприємств, установ, організацій або закладів відповідної галузі;

формування здатності до критичного мислення, професійної відповідальності, самоорганізації та прийняття обґрунтованих рішень у професійній діяльності;

формування у здобувачів вищої освіти культури академічної доброчесності, дотримання принципів професійної етики, антикорупційного законодавства, запобігання конфлікту інтересів та нетерпимого ставлення до проявів корупції у професійній діяльності;

розвиток мотивації до професійного самовдосконалення, підвищення кваліфікації та безперервного навчання впродовж життя.

2.3. Практична підготовка сприяє:

досягненню програмних результатів навчання та розвитку компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності здобувачів вищої освіти;

інтеграції теоретичної підготовки з професійною діяльністю та посиленню практичної спрямованості освітнього процесу;

набуттю здобувачами вищої освіти досвіду професійної, педагогічної, організаційної, управлінської або дослідницької діяльності відповідно до освітньої програми;

розвитку співпраці Університету з підприємствами, установами, організаціями, роботодавцями та іншими стейкхолдерами у сфері практичної підготовки, стажування, дуальної освіти та працевлаштування випускників;

удосконаленню практичної складової освітніх програм з урахуванням потреб професійного середовища та ринку праці.

2.4. Організація практичної підготовки здійснюється у взаємозв'язку з:

освітнім процесом, освітніми програмами, навчальними планами та графіками освітнього процесу;

процесами розроблення, моніторингу та перегляду освітніх програм, зокрема щодо вдосконалення практичної складової підготовки та врахування пропозицій роботодавців та інших стейкхолдерів;

науково-дослідною діяльністю здобувачів вищої освіти, виконанням індивідуальних наукових завдань, курсових і кваліфікаційних робіт/проектів;

кар'єрним супроводом, професійною адаптацією та розвитком співпраці Університету з роботодавцями;

міжнародною діяльністю та програмами академічної мобільності, що передбачають можливість проходження практики в закладах освіти, установах, організаціях або на підприємствах партнерів Університету з подальшим визнанням результатів практичної підготовки відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету;

системою внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, зокрема щодо моніторингу результатів практичної підготовки та врахування їх під час удосконалення освітніх програм.

3. ВИДИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

3.1. Практична підготовка здобувачів вищої освіти в Університеті реалізується переважно через різні види практики, визначені освітніми програмами та навчальними планами.

Зміст, обсяг, тривалість і форми проведення практичної підготовки визначаються робочими програмами практик, графіками освітнього процесу, та іншими внутрішніми нормативними документами Університету.

3.2. Залежно від спеціальності та освітньої програми основними видами практики здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів можуть бути:

3.2.1. Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня можуть передбачатися такі види практики:

навчальна (ознайомча практика, практика з активного туризму, вишколу

та виживання, та ін.);

виробнича (педагогічна / педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти, професійно-орієнтована, за профілем майбутньої професії та інші види практик відповідно до освітньої програми);

3.2.2. Для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня можуть передбачатися такі види практики:

науково-дослідна;

науково-педагогічна;

виробнича;

професійно-кваліфікаційна;

переддипломна.

3.3. Навчальна практика є початковим етапом практичної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня та проводиться з метою закріплення й поглиблення теоретичних знань, формування первинних професійних умінь і навичок, ознайомлення зі специфікою майбутньої професійної діяльності та набуття досвіду застосування отриманих знань у практичних умовах.

3.4. Практика з активного туризму, вишколу та виживання проводиться з метою формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок організації туристично-похідної діяльності, орієнтування на місцевості, безпечної поведінки в природних умовах, забезпечення життєдіяльності в екстремальних ситуаціях, а також розвитку фізичної підготовленості та навичок командної взаємодії.

3.5. Виробнича практика проводиться з метою поглиблення, систематизації та практичного застосування здобувачами вищої освіти набутих знань, умінь і компетентностей в умовах реальної професійної діяльності, формування професійних навичок, набуття досвіду самостійного виконання виробничих, організаційних, управлінських або професійних завдань відповідно до спеціальності.

3.6. Педагогічна практика / педагогічна практика у закладах загальної

середньої освіти проводиться з метою формування та розвитку у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, необхідних для здійснення педагогічної діяльності, набуття практичного досвіду організації та проведення освітнього процесу, застосування сучасних методів, форм і технологій навчання, виховання та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до вимог законодавства та освітньої програми.

3.7. Професійно-орієнтована практика проводиться з метою набуття здобувачами вищої освіти досвіду професійної діяльності, формування спеціальних практичних умінь та навичок відповідно до особливостей майбутньої професії, закріплення компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності та адаптації до умов професійного середовища.

3.8. Практика за профілем майбутньої професії проводиться з метою формування та вдосконалення компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності, набуття досвіду виконання трудових функцій, адаптації до умов майбутньої професійної діяльності та закріплення практичних навичок роботи за фахом.

3.9. Науково-дослідна практика проводиться з метою поглиблення, узагальнення та вдосконалення отриманих здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня знань, набутого ними професійного досвіду, компетентностей та підготовки до самостійної професійної діяльності. Цією практикою має бути передбачено проведення наукових досліджень з актуальних проблем відповідної галузі для набуття здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня компетенцій інноваційного характеру, навичок науково-дослідної, науково-педагогічної або управлінської діяльності.

3.10. Науково-педагогічна практика проводиться з метою набуття здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня практичних навичок, умінь і досвіду науково-педагогічної роботи, необхідних для викладання освітніх компонентів відповідних освітніх програм.

3.11. Професійно-кваліфікаційна практика проводиться з метою формування та перевірки готовності здобувачів вищої освіти до самостійної

професійної діяльності, удосконалення компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності, практичного застосування набутих знань, умінь і навичок у реальних умовах професійної діяльності, а також набуття досвіду роботи за майбутньою професією.

3.12. Переддипломна практика є завершальним етапом практичної підготовки здобувачів вищої освіти та спрямована на інтеграцію набутих знань, умінь і компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності, у самостійній практичній діяльності, апробацію результатів дослідження, а також підготовку матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи / проєкту та проходження атестації.

3.13. Зміст, види, обсяг, послідовність, очікувані результати навчання, організація, порядок проведення та оцінювання результатів відповідного виду практики здобувачів вищої освіти визначаються робочими програмами практик.

Робочі програми відповідних видів практик розробляються кафедрами, за якими закріплені відповідні освітні компоненти, та затверджуються в установленому порядку. Для забезпечення організації та проведення практичної підготовки можуть розроблятися методичні рекомендації та інші навчально-методичні матеріали.

Структура та зміст робочої програми практики визначаються з урахуванням специфіки відповідного виду практики, рівня вищої освіти, спеціальності та освітньої програми і можуть включати: мету та завдання практики, компетентності та програмні результати навчання, організацію та зміст практичної підготовки, форми поточного і підсумкового контролю, критерії оцінювання, вимоги до звітної документації, індивідуальні завдання, методичні рекомендації та інші навчально-методичні матеріали.

Для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зміст науково-дослідної практики може передбачати виконання завдань, пов'язаних із тематикою кваліфікаційної роботи / проєкту або напрямом наукового дослідження.

3.14. Робоча програма практики переглядається / оновлюється, як

правило, щороку до початку нового навчального року з урахуванням результатів моніторингу освітньої програми, змін у нормативно-правовому забезпеченні з урахуванням пропозицій роботодавців, здобувачів вищої освіти, випускників та інших стейкхолдерів, результатів опитування здобувачів вищої освіти та роботодавців, а також відповідно до вимог Положення про робочу програму навчальної дисципліни в Національному університеті фізичного виховання і спорту України.

3.15. Для здобувачів вищої освіти заочної форми здобуття освіти практична підготовка організовується та проводиться відповідно до затвердженої освітньої програми, навчального плану та графіка освітнього процесу з урахуванням особливостей поєднання навчання з професійною діяльністю.

4. БАЗИ ПРАКТИКИ

4.1. Базами практики здобувачів вищої освіти можуть бути підприємства, установи, організації, заклади освіти, спортивні організації, федерації, клуби, центри, наукові установи, органи державної влади та місцевого самоврядування, громадські об'єднання, інші юридичні особи незалежно від форми власності та підпорядкування, а також структурні підрозділи Університету (далі – бази практики), діяльність яких відповідає спеціальності, спеціалізації та/або освітній програмі.

Бази практики можуть розташовуватися на території України або за її межами за умови забезпечення виконання в повному обсязі вимог робочої програми та цього Положення.

4.2. Базами проведення різних видів практик можуть бути структурні підрозділи Університету, зокрема кафедри, навчально-наукові центри, лабораторії, спортивні споруди, науково-дослідний інститут та інші структурні підрозділи, а також заклади освіти, наукові установи, спортивні організації, підприємства, установи та організації різних форм власності, діяльність яких

відповідає меті, завданням, рівню вищої освіти, спеціальності та програмним результатам навчання відповідної освітньої програми.

Для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня бази практики повинні забезпечувати умови для виконання дослідницьких, аналітичних, педагогічних, організаційних та професійно орієнтованих завдань відповідно до освітньої програми.

4.3. Основними вимогами до баз практики є:

відповідність напрямів діяльності бази практики спеціальності, спеціалізації та освітній програмі, за якою здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;

наявність кваліфікованих фахівців, здатних забезпечити належне керівництво та супровід практичної підготовки здобувачів вищої освіти;

забезпечення умов для виконання програми практики, набуття програмних результатів навчання та формування компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності;

можливість надання здобувачам вищої освіти робочих місць, доступу до матеріально-технічної бази, обладнання, інформаційних ресурсів, документації та інших засобів, необхідних для проходження практики;

забезпечення безпечних умов праці та дотримання вимог законодавства з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та санітарно-епідеміологічних норм;

забезпечення умов для дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики та вимог антикорупційного законодавства;

можливість використання бібліотечних, інформаційних, цифрових та інших ресурсів, необхідних для виконання індивідуальних завдань, підготовки звітної документації, курсових, кваліфікаційних та науково-дослідних робіт;

сприяння професійному розвитку, практичній підготовці та, за можливості, подальшому працевлаштуванню здобувачів вищої освіти.

У разі потреби бази практики можуть забезпечувати здобувачів вищої освіти місцями проживання відповідно до умов договору.

4.4. Визначення баз практики здійснюється кафедрами, за якими закріплені відповідні освітні компоненти, з урахуванням мети та завдань відповідного виду практики, програмних результатів навчання, рівня вищої освіти та спеціальності.

Відносини між Університетом та базами практики регулюються договорами про проведення практики здобувачів вищої освіти (далі – договір), укладеними відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету (додаток А).

Строк дії договору визначається за домовленістю сторін та може встановлюватися як на період проведення конкретного виду практики, так і на довгостроковий період.

4.5. Здобувачі вищої освіти мають право самостійно пропонувати базу практики за умови відповідності її діяльності вимогам освітньої програми та погодження відповідною кафедрою, за якою закріплені відповідні освітні компоненти.

4.6. У разі проходження практики здобувачами вищої освіти за межами України, за місцем роботи, у межах програм академічної мобільності або за індивідуальним графіком допускається проходження практики на базах, що не мають укладеного договору з Університетом, за умови попереднього погодження кафедрою, за якою закріплені відповідні освітні компоненти.

Підставою для визнання результатів практики є документи, що підтверджують проходження практичної підготовки та виконання програми практики (довідка, сертифікат, характеристика, лист-підтвердження, витяг з наказу, трудовий договір, документ про академічну мобільність тощо).

Кафедра має право визначати додаткові форми контролю результатів практичної підготовки.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

5.1. Організація практичної підготовки здобувачів вищої освіти в

Університеті ґрунтується на принципах прозорості, підзвітності, ефективності, академічної доброчесності, професійної відповідності, рівного доступу, партнерської взаємодії, гнучкості та орієнтації на результати навчання.

Практична підготовка забезпечує відкритість інформації щодо її організації та оцінювання, відповідальність усіх учасників освітнього процесу за результати практики, відповідність змісту практичної підготовки стандартам вищої освіти та потребам професійного середовища, дотримання принципів академічної доброчесності, створення рівних можливостей для здобувачів вищої освіти, розвиток співпраці Університету з базами практики, а також адаптивність форм і змісту практики до особливостей освітніх програм та індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти.

5.2. Відповідальність за організацію та координацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти в Університеті покладається на проректора з навчально-методичної роботи.

Загальну координацію, організаційний супровід та контроль за проведенням практики здійснює навчально-методичний відділ Університету.

Безпосереднє навчально-методичне забезпечення, організацію проведення практики, контроль за виконанням програм практики та підбиття підсумків практичної підготовки забезпечують кафедри, за якими закріплені відповідні освітні компоненти, за координацією деканів факультетів / директорів інститутів.

5.3. Організаційне забезпечення практичної підготовки здобувачів вищої освіти передбачає:

розроблення та оновлення робочих програм відповідних видів практик, методичних рекомендацій та критеріїв оцінювання результатів практичної підготовки;

визначення та погодження баз практики відповідно до робочих програм;

розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики;

підготовку інформаційних та організаційних матеріалів щодо мети, змісту, тривалості та умов проходження практики;

укладання договорів між Університетом і базами практики відповідно до законодавства України;

призначення керівників практики від Університету та, за потреби, від баз практики;

підготовку та оформлення необхідної документації щодо організації, проведення, обліку та підбиття підсумків практики;

здійснення контролю за проходженням практики та оцінювання її результатів;

підготовку звітної документації за результатами проведення практики.

5.4. Оформлення документів, пов'язаних з організацією та проведенням практичної підготовки здобувачів вищої освіти, здійснюється відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету.

До документації з організації практики можуть належати:

договори про проведення практики між Університетом та базами практики;

накази про організацію та проведення практики;

програми практики та методичні рекомендації;

направлення на практику;

документи, що супроводжують проходження практики;

звіти здобувачів вищої освіти за результатами проходження практики;

документи щодо обліку, оцінювання та підбиття підсумків практичної підготовки;

інші документи, передбачені освітньою програмою, договорами з базами практики або внутрішніми нормативними документами Університету.

5.5. У разі необхідності оплати послуг керівників практики від баз практики оформлення відповідних договорів, актів та інших фінансових документів здійснюється в установленому законодавством та внутрішніми нормативними документами Університету порядку (додатки Б, В, Г).

5.6. Організація та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти здійснюються відповідно до робочої програми практики, затвердженої в

установленому в Університеті порядку. Робоча програма практики є основним навчально-методичним документом, що регламентує зміст, організацію, порядок проходження та оцінювання результатів практичної підготовки відповідного виду практики.

5.7. До початку проходження практики здобувачі вищої освіти зобов'язані пройти інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки та ознайомитися з правилами внутрішнього розпорядку бази практики, вимогами щодо використання обладнання, інвентарю, матеріалів, інформаційних ресурсів та іншими локальними нормативними документами, що регламентують діяльність бази практики.

Під час проходження практики на здобувачів вищої освіти поширюються вимоги законодавства України про працю, охорону праці, правила внутрішнього трудового розпорядку бази практики, а також норми академічної доброчесності, професійної етики та антикорупційного законодавства.

5.8. Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практики визначається відповідно до Кодексу законів про працю України, інших нормативно-правових актів у сфері праці та освіти, а також з урахуванням віку здобувачів вищої освіти і специфіки бази практики.

Для здобувачів вищої освіти віком до 16 років тривалість робочого часу не може перевищувати 24 години на тиждень, для осіб віком від 16 до 18 років – 36 годин на тиждень, для осіб віком від 18 років – не більше 40 годин на тиждень.

5.9. Безпосереднє керівництво практикою здобувачів вищої освіти здійснюють керівники практики від кафедри, за якою закріплені відповідний освітній компонент, та від бази практики за поданням цієї кафедри.

Керівники практики забезпечують організаційний і методичний супровід практичної підготовки, контроль за виконанням програми практики, взаємодію з базами практики, консультування здобувачів вищої освіти, перевірку звітної документації та участь у підбитті підсумків практики.

5.10. Розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики здійснюється

кафедрами, за якою закріплені відповідні освітні компоненти, з урахуванням спеціальності, освітньої програми, виду практики, наявності договорів із базами практики, індивідуальних освітніх потреб здобувачів вищої освіти та, за можливості, потреб роботодавців і майбутнього професійного спрямування здобувачів вищої освіти.

5.11. База практики спільно з Університетом забезпечує належні умови для організації та проведення практичної підготовки, виконання програми практики, дотримання вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності та досягнення здобувачами вищої освіти визначених результатів навчання.

5.12. Керівник практики від бази практики:

забезпечує організацію практики відповідно до програми практики та умов договору;

створює належні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, ознайомлення з професійною діяльністю, сучасними методами та технологіями роботи;

забезпечує проведення інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності та контроль за дотриманням правил внутрішнього розпорядку;

координує роботу здобувачів вищої освіти на базі практики та взаємодіє з керівником практики від Університету;

бере участь в оцінюванні результатів проходження практики відповідно до вимог програми практики.

5.13. За наявності вакантних посад та за умови відповідності роботи вимогам освітньої програми і програми практики здобувачі вищої освіти можуть бути зараховані на відповідні посади в установленому законодавством порядку. У такому випадку умови проходження практики повинні забезпечувати виконання програми практики та досягнення визначених програмних результатів навчання.

5.14. Під час проходження практики здобувачі вищої освіти зобов'язані:

своєчасно прибути на базу практики та виконувати програму практики у повному обсязі;

дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики, вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, виробничої санітарії, професійної етики та академічної доброчесності;

виконувати завдання, передбачені робочою програмою практики та визначені керівниками практики;

відповідально ставитися до виконання професійних обов'язків і збереження майна, обладнання та документації бази практики;

своєчасно оформлювати та подавати звітну документацію за результатами проходження практики;

пройти підсумковий контроль та захист результатів практичної підготовки відповідно до вимог освітньої програми та цього Положення.

6. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

6.1. Фінансування організації та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів фізичних та юридичних осіб, а також інших джерел фінансування, не заборонених законодавством України.

6.2. Видатки, пов'язані з організацією та проведенням практичної підготовки здобувачів вищої освіти, плануються у складі загальних видатків Університету на забезпечення освітнього процесу та підготовку фахівців.

Фінансове забезпечення практики може включати витрати на:

оплату праці керівників практики;

матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення практичної підготовки;

використання обладнання, інформаційних ресурсів, спеціалізованого програмного забезпечення, спортивних споруд, лабораторій та інших засобів, необхідних для виконання програми практики;

інші витрати, пов'язані з організацією та проведенням практики відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів

Університету.

6.3. Облік навчальної роботи, пов'язаної з керівництвом практикою, проведенням консультацій, перевіркою звітної документації та підсумковим оцінюванням результатів практичної підготовки, здійснюється відповідно до Норм часу навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи науково-педагогічних працівників, затверджених в Університеті.

6.4. Оплата праці керівників практики від баз практики проводиться відповідно до законодавства України, умов укладених договорів та внутрішніх нормативних документів Університету.

6.5. У період проходження практики здобувачі вищої освіти зберігають право на отримання академічної стипендії відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету.

6.6. Керівництво практикою здобувачів вищої освіти науково-педагогічними працівниками Університету враховується у навчальному навантаженні відповідно до Норм часу навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи науково-педагогічних працівників, затверджених в Університеті.

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

7.1. Після завершення практики здобувачі вищої освіти подають звітну документацію відповідно до вимог робочої програми практики та проходять підсумковий контроль результатів практичної підготовки.

Формою підсумкового контролю є захист результатів проходження практики, під час якого здобувач вищої освіти представляє результати виконання програми практики та демонструє досягнення визначених програмних результатів навчання.

7.2. Захист результатів практичної підготовки проводиться перед комісією, склад якої визначається кафедрою, за якою закріплений відповідний освітній компонент, та затверджується в установленому в Університеті порядку.

Терміни проведення захисту та критерії оцінювання результатів практики визначаються відповідно до графіка освітнього процесу та робочої програми практики.

7.3. Оцінка за результатами проходження практики вноситься до документів обліку успішності здобувача вищої освіти відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

7.4. Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики або отримав незадовільну оцінку за результатами підсумкового контролю, проходить практику повторно в порядку та терміни, визначені Університетом відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів.

7.5. Підсумки організації та проведення практичної підготовки розглядаються на засіданнях кафедр, відповідальних за реалізацію освітніх програм, та можуть обговорюватися на засіданнях вчених рад факультетів / інститутів з метою аналізу результатів практики та удосконалення практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

7.6. Результати практичної підготовки, отримані здобувачем вищої освіти під час академічної мобільності, проходження практики за межами України, професійної діяльності за фахом або в інших випадках, передбачених внутрішніми нормативними документами Університету, можуть бути визнані в установленому в Університеті порядку за умови відповідності програмним результатам навчання та вимогам освітньої програми.

7.7. Моніторинг якості практичної підготовки здійснюється шляхом аналізу результатів проходження практики, опитування здобувачів вищої освіти, керівників практики, роботодавців та інших стейкхолдерів. Результати моніторингу враховуються під час перегляду освітніх програм, робочих програм практик та удосконалення організації практичної підготовки.

8. АНТИКОРУПЦІЙНІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

8.1. Під час організації та проходження практики учасники освітнього

процесу зобов'язані дотримуватися вимог законодавства України у сфері запобігання корупції, принципів доброчесності, законності, прозорості, етичної поведінки та недопущення конфлікту інтересів.

8.2. Учасники освітнього процесу зобов'язані не допускати вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, неправомірного використання службових повноважень, отримання чи надання неправомірної вигоди, а також інших дій, що суперечать вимогам Закону України «Про запобігання корупції», Антикорупційній програмі та внутрішнім нормативним документам Університету.

8.3. У разі виявлення ознак корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень учасники освітнього процесу несуть відповідальність відповідно до законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету.

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Це Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

9.2. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються та затверджуються Вченою радою Університету і вводяться в дію наказом ректора Університету.

9.3. Контроль за дотриманням вимог цього Положення, організацією та координацією практичної підготовки здобувачів вищої освіти здійснюють відповідні структурні підрозділи та посадові особи Університету в межах їх повноважень.

ДОДАТКИ ДО ПОЛОЖЕННЯ

Невід'ємними додатками до цього Положення є:

Додаток А. Форма договору про проведення практики здобувачів вищої освіти Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Додаток Б. Форма кошторису-калькуляції витрат на проведення практики здобувачів вищої освіти Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Додаток В. Форма трудової угоди.

Додаток Г. Форма акта здавання-приймання наданих послуг.

ДОГОВІР № _____
про проведення практики здобувачів вищої освіти
Національного університету фізичного виховання і спорту України

м. Київ

«_____» _____ 20____р.

Національний університет фізичного виховання і спорту України (далі - Університет), в особі _____ (посада, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ) який діє на підставі

(статут або доручення)

та _____ (назва підприємства, організації, установи)
(далі – База практики), в особі _____ -

(посада, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ , який діє на підставі

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

з другої сторони (далі разом - Сторони) уклали цей Договір про проведення практики здобувачів вищої освіти Національного університету фізичного виховання і спорту України (далі - Договір) про таке:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти (далі - здобувачі) на практику згідно з календарним планом:.

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

№ з/п	Назва спеціальності	Курс	Вид практики	Чисельність здобувачів	Строки практики	
					початок	закінчення
1.						

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами програми практики, не допускати використання їх на посадах і роботах, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачам умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці. У разі потреби навчати здобувачів безпечних методів праці.

1.5. Надати здобувачам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу здобувачів. Про всі порушення ними трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти Університет.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного здобувача, в якій відобразити виконання програми практики, якості підготовленого ним звіту та ін.

1.8. Надавати здобувачам можливість збору інформації для курсових, кваліфікаційних робіт/проектів за результатами діяльності Баз практик, що не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.

2. Університет зобов'язується:

2.1. До початку практики надати Базі практики для погодження програму практики, а не пізніше, ніж за тиждень - список здобувачів, які проходили практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих науково-педагогічних працівників.

2.3. Забезпечити дотримання здобувачами трудової дисципліни та правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією Баз практик нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами під час проходження практики.

2.4. Сплатити в установленому порядку кошти за проведення практики здобувачів вищої освіти, які успішно виконали обсяг практики, за погодженням з Basis практики, згідно з кошторисом-калькуляцією витрат на проведення практики здобувачів вищої освіти Університету (додаток до Договору).

3. Відповідальність Сторін за невиконання Договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації та проведення практики згідно із законодавством про працю України.

3.2. Усі суперечки, що виникають між Сторонами за Договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання Сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складено у двох примірниках: по одному - Базі практики та Університету.

Місцезнаходження Сторін:

Національний університет
фізичного виховання і спорту України,
м. Київ, вул. Фізкультури, 1

База практики:
_____

Підписи та печатки:

Університет:
_____

База практики:
_____

(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
М.П. «__» _____ 20__ року

(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)
М.П. «__» _____ 20__ року

КОШТОРИС-КАЛЬКУЛЯЦІЯ

витрат на проведення практики здобувачів вищої освіти
Національного університету фізичного виховання і спорту України

на _____

(назва бази практики)

№ з/п	Види витрат	Сума грн.												
1.	<p>Оплата праці безпосередніх керівників практики від Бази практики здійснюється Університетом згідно з чинними в період практики ставками погодинної оплати праці науково-педагогічних працівників за проведення навчальних занять.</p> <table border="1" data-bbox="276 701 1437 864"> <thead> <tr> <th data-bbox="276 701 716 779">Ставка погодинної оплати</th> <th data-bbox="716 701 1059 779">Кількість годин на одного здобувача</th> <th data-bbox="1059 701 1437 779">Чисельність здобувачів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="276 779 716 822"></td> <td data-bbox="716 779 1059 822"></td> <td data-bbox="1059 779 1437 822"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="276 822 716 864"></td> <td data-bbox="716 822 1059 864"></td> <td data-bbox="1059 822 1437 864"></td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="276 864 1437 902" style="text-align: center;">Разом</td> </tr> </tbody> </table>	Ставка погодинної оплати	Кількість годин на одного здобувача	Чисельність здобувачів							Разом			
Ставка погодинної оплати	Кількість годин на одного здобувача	Чисельність здобувачів												
Разом														
2.	Витрати на організацію, проведення та підведення підсумків практики: укладання договору, інструктажі, підбір місць практики, захист звітів з практичної підготовки, складання характеристик та інші організаційні витрати.													
3.	Матеріальне забезпечення практики: - використання комп'ютерної техніки - копіювання документів, матеріалів - придбання матеріалів - канцелярські витрати - експлуатація обладнання - інші види витрат													
4.	Оплата консультацій, екскурсій, лекцій та інших одноразових витрат.													
5.	Інші види витрат.													
Разом:														

Підписи:

Від Університету:

Від Бази практики:

_____

_____

Додаток В

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____
(посада)_____
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«__» _____ 20__ року

ТРУДОВА УГОДА

м. Київ «__» _____ 20__ року

Національний університет фізичного виховання і спорту України (далі -
Університет) в особі_____
(посада, Ім'я ПРІЗВИЩЕ)який діє на підставі наказу від _____ 20__ р. № _____ (далі - Замовник) з однієї
сторони, та громадянин __________
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

який обіймає посаду _____

_____
(назва підприємства - Бази практики)

мешкає за адресою _____

паспорт серії _____ № _____ (далі - Виконавець), з другої сторони,
уклали цю трудову угоду про таке:

1. Замовник доручає, а Виконавець бере на себе безпосереднє керівництво практикою _____ осіб здобувачів вищої освіти спеціальності _____ у період з _____ до _____ згідно з договором від _____ № _____ (далі - Договір), укладеним між Базою практики _____

_____
(назва підприємства)

і Університетом.

2. Виконавець зобов'язується:

2.1. Здійснювати безпосереднє керівництво практикою здобувачів вищої освіти, зазначених у пункті 1 цієї трудової угоди, відповідно до Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів у Національному університеті фізичного виховання і спорту України.

2.2. Після закінчення практики подавати Замовнику довідку, засвідчену керівником Бази практики, про фактичну чисельність здобувачів вищої освіти, які проходили практику, і період керівництва, що є підставою для кінцевих фінансових розрахунків за виконану роботу.

2.3. Про всі порушення здобувачами вищої освіти розпорядку дня, техніки безпеки та невиконання ними програми практики своєчасно інформувати Замовника.

2.4. У разі об'єктивної неможливості виконати відповідно до пункту 1 термін і обсяг роботи повинен завчасно попередити про це Замовника.

2.5. У разі невиконання роботи в установленій у пункті 1 і підпункті 2 пункту 2 термін і незабезпечення належної якості роботи з вини Виконавця суму оплати згідно з підпунктом 3 пункту 3 може бути переглянуто за згодою Замовника та Виконавця.

3. Замовник зобов'язується:

3.1. Виконати передбачені для Університету умови договору, зазначені в п.1.

3.2. Надавати Виконавцю методичну допомогу в організації та проведенні практики.

3.3. Оплата праці безпосередніх керівників практики від Бази практики здійснюється Університетом згідно з чинними в період практики ставками погодинної оплати праці науково-педагогічних працівників за проведення навчальних занять на підставі Акту здавання-приймання наданих послуг.

Оплату здійснити у сумі _____ грн.

4. Цю трудову угоду складено у трьох примірниках: два зберігаються у Замовника і один у Виконавця.

Підписи:

Замовник _____

Виконавець _____

Додаток Г

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____
(посада)_____
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

«___» _____ 20__ року

АКТ**здавання-приймання наданих послуг**

до Трудової угоди від «___» _____ 20__ р.

м. Київ

«___» _____ 20__ р.

Національний університет фізичного виховання і спорту України, що іменується далі Замовник, в особі декана факультету _____, який діє на підставі наказу від _____ 20__ р. № _____, з однієї сторони, та громадянин _____, який зареєстрований за адресою: _____, паспорт серії _____ № _____, виданий _____ року, реєстраційний номер облікової картки платника податків _____, що іменується далі Виконавець, з другої сторони, склали цей Акт здавання-приймання наданих послуг до Трудової угоди від «___» _____ 20__ р. (далі - Акт) про таке:

1. Виконавцем надано такі послуги:

№ з/п	Найменування послуг	Чисельність здобувачів вищої освіти	Кількість годин на 1 здобувача вищої освіти	Ставка погодинної оплати	Сума грн.
1.	Керівництво практикою				
Разом:					

2. Цей Акт складено у відповідності до вимог законодавства.

3. Сторони претензій одна до одної щодо кількості та якості наданих послуг не мають.

4. Цей Акт складено українською мовою у двох примірниках, по одному для кожної зі Сторін.

Від Замовника:

Виконавець:

_____

_____